

ΠΛΑΤΦΟΡΜΑ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ της ΓΓΕΤ

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΩΝ

(Μάιος 2014)

Η παρούσα έκθεση επιχειρεί να συνοψίσει τα συμπεράσματα από τη συμμετοχή στην 1^η συνάντηση εργασίας για την **Πλατφόρμα Τουρισμού** και τις απαντήσεις στο ερωτηματολόγιο της ΓΓΕΤ, ενσωματώνοντας κομβικές επιλογές από την Εθνική Στρατηγική Τουρισμού (Υπ. Τουρισμού), προτάσεις θεσμικών φορέων και των κοινωνικών εταίρων του τουρισμού, αλλά και τις εξειδικεύσεις που προέρχονται από τις Περιφερειακές RIS3 (Στρατηγικές Ευφυούς Εξειδίκευσης) για τον Τομέα Τουρισμού, καθώς και τα σχέδια Περιφερειακών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων (ΠΕΠ) που έχουν προς το παρόν ανακοινωθεί.

Ο **τουρισμός** αποτελεί – στο πλαίσιο διαμόρφωσης του Συμφώνου Εταιρικής Σχέσης (ΣΕΣ) 2014-2020 - τον κορυφαίο από τους 5 τομείς προτεραιότητας, μαζί με τον κλάδο των Logistics, Αγροδιατροφής, Ενέργειας, Περιβάλλοντος & Μπλε Οικονομίας.

Ως εκ τούτου, αναφέρεται ως κυρίαρχη αναπτυξιακή προτεραιότητα με πολλαπλασιαστικά οφέλη και σε άλλους τομείς της ελληνικής οικονομίας, όπου διαμορφώνονται ισχυρές συνέργειες στις αντίστοιχες αλυσίδες αξίας, ενώ **όχι ιδιαίτερα υψηλές επενδύσεις σε Ε&Κ** μπορούν να αναδείξουν **διεθνές ανταγωνιστικό πλεονέκτημα** για τη χώρα μας. Ο τουρισμός κατέχει το 3^ο μεγαλύτερο ποσοστό συμβολής στο ΑΕΠ της χώρας μας, μετά το εμπόριο και τον κατασκευαστικό κλάδο, με βάση στοιχεία πρόσφατων μελετών¹ και χαρακτηρίστηκε για την επόμενη προγραμματική περίοδο 2014-2020 ως τομέας προτεραιότητας² τόσο σε εθνικό όσο και σε περιφερειακό επίπεδο. Επηρεάζει δε πλήθος αναπτυξιακών δραστηριοτήτων, αποτελώντας παράλληλα σημαντικό & προνομιακό πεδίο ανταγωνισμού και στο ευρωπαϊκό πλαίσιο, όπου, ολοένα και περισσότερο, ενθαρρύνεται η **δημιουργία περιβάλλοντος καινοτομικής επιχειρηματικότητας στον τομέα του τουρισμού**³.

Στο πρόσφατο κείμενο του ΣΕΣ 2014-2020, εντοπίζεται η έλλειψη επιχειρηματικού πνεύματος στην ελληνική ερευνητική και ακαδημαϊκή κοινότητα που θα είχε ως στόχο την εμπορική αξιοποίηση των αποτελεσμάτων της έρευνας και τεχνολογικής ανάπτυξης. **Η ζήτηση, από τις επιχειρήσεις, για νέα γνώση που προκύπτει μέσα από την έρευνα, είναι περιορισμένη ακόμα και σε κλάδους με υψηλή καινοτομική δραστηριότητα (π.χ. υπηρεσίες).**

¹ Μελέτες McKinsey „Η Ελλάδα, 10 χρόνια μπροστά” - Προσδιορίζοντας το νέο μοντέλο ανάπτυξης της Ελλάδας, ΣΕΒ - Αναπτυξιακές κατευθύνσεις και προτεραιότητες στο πλαίσιο διαβούλευσης για την Προγραμματική Περίοδο 2014-2020 - Μάιος 2013, McKinsey (Growth Roadmap, 10.10.2013)

² «Θέση των υπηρεσιών της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σχετικά με την ανάπτυξη Συμφωνίας Εταιρικής Σχέσης και προγραμμάτων στην Ελλάδα για την περίοδο 2014-2020», 13.11.2012

³ Brussels, 30.6.2010, COM(2010) 352 final, COMMUNICATION FROM THE COMMISSION TO THE EUROPEAN PARLIAMENT, THE COUNCIL, THE EUROPEAN ECONOMIC AND SOCIAL COMMITTEE AND THE COMMITTEE OF THE REGIONS - **Europe, the world's No 1 tourist destination – a new political framework for tourism in Europe** (<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2010:0352:FIN:EN:PDF>)

Αυτό αποτυπώνεται **και** στις απαντήσεις στα ερωτηματολόγια της διαβούλευσης στο πλαίσιο της Πλατφόρμας Τουρισμού, που, ενώ αναδεικνύουν τον τομέα ως κατεξοχήν ελκυστικό από την πλευρά της **προσφοράς** (Ερευνητικά Κέντρα, Ακαδημαϊκά Ιδρύματα) δεν αποτυπώνουν αντίστοιχη **ζήτηση** Ε&Κ από τις επιχειρήσεις (εξαιρέση αποτελούν περιοχές τεχνολογικής καινοτομίας που συνδέεται με αξιοποίηση ΤΠΕ).

Η παρούσα έκθεση αποτελεί μια ένδειξη ότι, με την συμβολή της Ε&Κ, ο τουρισμός, ως κλάδος με ιδιαίτερη εξωστρέφεια και δυναμική, μπορεί να βοηθήσει εντονότερα στην αντιστροφή του αναπτυξιακού μοντέλου της χώρας. Η συμβολή της Ε&Κ στον τουρισμό επικεντρώνεται στην ανάδειξη **νέας γνώσης** και **ενίσχυση ικανοτήτων Ε&Κ** για τον **τουρισμό**, τη δημιουργία **κρίσιμης μάζας** για **καινοτόμο επιχειρηματικότητα**, στην ενίσχυση της **δικτύωσης** του ερευνητικού οικοσυστήματος με τις επιχειρήσεις, με επιτάχυνση της **μεταφοράς τεχνολογίας** και την υιοθέτηση **καλών πρακτικών**, συμβάλλοντας εν γένει στην **μόχλευση ιδιωτικών επενδύσεων**.

A. Μεθοδολογική προσέγγιση για την Πλατφόρμα Τουρισμού της ΓΓΕΤ

Για την προετοιμασία της 1^{ης} συνάντησης εργασίας είχε ζητηθεί στο οικοσύστημα της ΓΓΕΤ (Ερευνητικά Κέντρα, Τεχνολογικούς Φορείς) να συνδράμει με προτάσεις εμπλουτισμού του τουριστικού προϊόντος, μέσω της Έρευνας, Τεχνολογικής Ανάπτυξης και Καινοτομίας. Η ανταπόκριση των φορέων (στο **Παράρτημα Ι**) αναδεικνύει την **εστίαση** της **Ε&Κ** στα **συμπλέγματα τουρισμού – πολιτισμού, τουρισμού – αγροδιατροφής, τουρισμού – περιβάλλοντος** καθώς και στον **τρόπο συμβολή τους** σε **ειδικές μορφές τουρισμού**.

Από την προκαταρκτική ενημέρωση των Ερευνητικών Κέντρων και την άντληση προτάσεων για τον τομέα τουρισμού, έγινε σαφές ότι το ερευνητικό οικοσύστημα θέλει και μπορεί να ανταποκριθεί στις δυναμικές ανάγκες της τουριστικής αγοράς, και να αποτελέσει πηγή άντλησης τεχνολογικών και άλλων πόρων, αλλά και ανθρώπινου κεφαλαίου για την υποστήριξη ενός νέου, βιώσιμου τουριστικού μοντέλου.

Κομβικό σημείο της συνάντησης αποτέλεσε η συζήτηση των πολιτικών / στρατηγικής τουρισμού σε **στρογγυλό τραπέζι**, με συμμετοχή εκπροσώπων των αρμόδιων φορέων της Πολιτείας, κοινωνικών εταίρων και εμπειρογνομόνων του κλάδου, προκειμένου να αναζητηθούν οι κύριοι άξονες παρέμβασης για την Έρευνα και Καινοτομία, στο πλαίσιο της Στρατηγικής Ευφυούς Εξειδίκευσης, με ευρύτερο στόχο τη συμβολή τους στην στρατηγική ενίσχυσης της επιχειρηματικότητας, προβολής, κατάρτισης και υποδομών του τουρισμού.

Σε συνέχεια της 1^{ης} συνάντησης εργασίας, στην ιστοσελίδα της Πλατφόρμας Τουρισμού της ΓΓΕΤ αναρτήθηκε **ερωτηματολόγιο** για την διαβούλευση των μελών της πλατφόρμας (<http://www.gsrt.gr/central.aspx?sid=12014661124916461494779&olID=824&nelID=824&neTa=73&nclID=0&neHC=0&tbid=0&lrID=2&oldUIID=a18241011201466112491012&actionID=load>), ώστε να εντοπιστούν οικονομικές δραστηριότητες οι οποίες, αναβαθμιζόμενες μέσω της Έρευνας, Τεχνολογίας & Τεχνολογικής Καινοτομίας, μπορούν να προκαλέσουν διαρθρωτικές αλλαγές στον τομέα του Τουρισμού και να βελτιώσουν την ανταγωνιστικότητα των ελληνικών επιχειρήσεων.

Οι προτάσεις που έγιναν έως σήμερα έχουν υποβληθεί:

α) από τον ΕΟΤ, την ΕΥΔ του Υπ. Τουρισμού, και τον Τουριστικό Οργανισμό Πελοποννήσου

β) την ΕΥΔ του Υπ. Αγροτικής Ανάπτυξης

γ) το ΙΝΣΕΤΕ (ήδη για την ανάλυση προτάσεων του ΣΕΤΕ, έχει αξιοποιηθεί το στρατηγικό πλάνο για τον τουρισμό που έχει κατατεθεί από τον ΣΕΤΕ το 2013)

δ) τον IOBE,

ε) την Περιφέρεια Ιονίων Νήσων

στ) τα Ερευνητικά Κέντρα ΕΚΚΕ, ΕΛΚΕΘΕ, ΕΙΕ (ΙΝΕ και ΕΚΤ), Εθνικό Αστεροσκοπείο, ΑΘΗΝΑ, ΕΚΕΤΑ, σε συνέχεια των αρχικών προτάσεων των Ερευνητικών Κέντρων & Τεχνολογικών Φορέων εποπτευόμενων από τη ΓΓΕΤ, με εξειδικεύσεις σύμφωνα με το πλαίσιο και το ερωτηματολόγιο της πλατφόρμας, καθώς και έναν σαφέστερο εντοπισμό πιθανών παρεμβάσεων για την ανάπτυξη της επιχειρηματικότητας στον τουρισμό, με την συμβολή της Ε&Κ

ζ) *Ακαδημαϊκούς φορείς (ΕΜΠ, Παν/μιο Πατρών, Παν/μιο Αιγαίου, Παν/μιο Πελοποννήσου, ΤΕΙ Αθήνας)*

η) την Ακαδημία Αθηνών

θ) CulturePolis (από την Κοινωνία των Πολιτών)

Παρότι ο αριθμός των προτάσεων δεν είναι μεγάλος σε σχέση με τη συμμετοχή στην 1^η συνάντηση εργασίας υπάρχει, συνολικά, εκπροσώπηση όλων των κύριων stakeholders του χώρου.

Συνοπτικά, τα κύρια στοιχεία των **απαντήσεων** στο ερωτηματολόγιο, που επισυνάπτονται στα Παραρτήματα II και IIXLS ανταποκρίνονται σε κομβικά σημεία όπου η Έρευνα και Καινοτομία μπορεί να συμβάλλει, όπως:

- Η βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων του κλάδου
- Η υποστήριξη της βιώσιμης τουριστικής ανάπτυξης
- Η ανάπτυξη εναλλακτικών και βιώσιμων μορφών τουρισμού με βάση τους τουριστικούς πόρους του κάθε προορισμού
- Η ανάπτυξη και υποστήριξη της (κοινωνικής) επιχειρηματικότητας στον τουρισμό
- Τα έργα υποδομής στρατηγικής σημασίας για τον τουρισμό
- Η τουριστική προβολή και μάρκετινγκ / Ανάπτυξη και λειτουργία παρατηρητηρίου τουρισμού
- Η κατάρτιση / εκπαίδευση και ενίσχυση της απασχόλησης
- Η ενίσχυση της τουριστικής παιδείας σε όλα τα επίπεδα

Οι **προτεραιότητες** που προκύπτουν (αναφέρονται αναλυτικά στην Ενότητα Γ), θα συνδεθούν στη συνέχεια με Ε&Κ προτεραιότητες που αναδεικνύονται από τις άλλες τομεακές Πλατφόρμες Καινοτομίας της ΓΓΕΤ (ΤΠΕ, Ενέργεια, Περιβάλλον, Αγροδιατροφή, Υγεία/Φάρμακα, Μεταφορές/Logistics, Υλικά).

Παράλληλα, μέσω των Περιφερειακών RIS3 (περιφερειακές στρατηγικές έρευνας και καινοτομίας για την έξυπνη εξειδίκευση), συγκεντρώνονται οι προτάσεις των Περιφερειών σχετικά με τον τουρισμό. Στόχος των Περιφερειακών RIS3 είναι να αναδειχθεί το **κατά πόσο** κάθε Περιφέρεια θα μπορούσε να **επωφεληθεί** μέσα από την **εξειδίκευσή** της σε συγκεκριμένα έργα **Έρευνας, Τεχνολογικής Ανάπτυξης και Καινοτομίας** σε **κύριες δραστηριότητές** της, όπως ο **τουρισμός**. Από την μέχρι σήμερα επεξεργασία των στοιχείων Περιφερειακών προτεραιοτήτων / RIS3 (βλ. κείμενο βάσης) αναδεικνύονται τα εξής στοιχεία:

- 1) **Σαφής προτεραιοποίηση ΓΙΑ ΟΛΕΣ ΤΙΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΕΣ** στον τομέα τουρισμού (RIS3)
- 2) Έντονη ανάδειξη της προστιθέμενης αξίας από τη συμβολή Ε&Κ στα συμπλέγματα **τουρισμού – πολιτισμού, τουρισμού – αγροδιατροφής και τουρισμού – περιβάλλοντος** (σε ορισμένες περιπτώσεις δίνεται έμφαση σε ένα ή περισσότερα συμπλέγματα) ΓΙΑ ΟΛΕΣ ΤΙΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΕΣ
- 3) **Διαφοροποίηση περιφερειών** σε σχέση με το επίπεδο προτεραιοποίησης των παραπάνω διασυνδέσεων, που μπορούν να ενισχυθούν α) μέσω οικοσυστήματος Ε&Κ που δραστηριοποιείται και ενισχύεται αμιγώς σε περιφερειακό επίπεδο και β) μέσω λειτουργικών συνδέσεων με δράσεις εθνικής εμβέλει

Η RIS3 αποτελεί κατ' εξοχήν κατάλληλη στρατηγική για τον Τουρισμό, λόγω της τοπικής διάστασης με την οποία είναι συνυφασμένη, καθώς και των διαφοροποιήσεων που προκύπτουν, αναλόγως και με το μοντέλο συμμετοχής των τοπικών κοινωνιών στις αλυσίδες αξίας του. Σε αυτό το πλαίσιο είναι μείζονος σημασίας η **ανάλυση της εξειδίκευσης των περιφερειακών πολιτικών**, όπου θα αναδειχθούν συγκριτικά πλεονεκτήματα – και με τη συμβολή των Ε.Κ. - που θα μπορούσαν να οδηγήσουν σε **πιλοτικές συνθετικές δράσεις** για ειδικές μορφές τουρισμού, με ολοκληρωμένες παρεμβάσεις και εργαλεία όπως **δίκτυα ή clusters** που θα αναδεικνύουν **καλές πρακτικές** σε σχέση με τους τομείς περιβάλλοντος, ενέργειας, υγείας και μεταφορών, οι οποίες θα μπορούσαν εν συνεχεία να επεκταθούν σε διαπεριφερειακό ή εθνικό επίπεδο. Απαιτείται παράλληλα μια καλή απεικόνιση - «mapping» - των φορέων που μπορούν να συμβάλλουν στην παραπάνω διαδικασία.

Με βάση την “variable geometry” που διαμορφώνεται και σε σχέση με τις άλλες περιφέρειες, αλλά και την στοιχειοθέτηση προτάσεων εθνικής εμβέλειας, θα αναδειχθούν προτάσεις για την οριοθέτηση παρεμβάσεων μεταξύ εθνικού / περιφερειακού επιπέδου.

Χαρακτηριστικά, για τους σκοπούς μας αρχικής ανάλυσης της προσέγγισής μας, αναφέρονται οι περιπτώσεις της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων καθώς και της Περιφέρειας Κρήτης. Για την Περιφέρεια Ιονίων Νήσων, μέσω της απάντησης της ΕΔΑ, αναδεικνύεται ένα ανάγλυφο δράσεων ανά ειδική μορφή τουρισμού, με μεγαλύτερη ή μικρότερη σύνδεση με δράσεις αμιγώς εθνικού επιπέδου, για τον τουρισμό. Ειδικότερα, εντοπίζονται παρεμβάσεις σε:

- A) Πολιτιστικό τουρισμό
- B) Θαλάσσιο / καταδυτικό τουρισμό
- Γ) Οικοτουρισμό
- Δ) Θρησκευτικό τουρισμό
- Ε) Ιατρικό τουρισμό
- ΣΤ) Γαστρονομικό τουρισμό (σύνδεση με αγροδιατροφή)

Όλες οι παραπάνω μορφές τουρισμού και οι παρεμβάσεις που προτείνονται συνδέονται με την ανάλυση συγκριτικών πλεονεκτημάτων και του δυναμικού της Περιφέρειας, στο πλαίσιο της Στρατηγικής Ευφυούς Εξειδίκευσης που αναπτύσσει.

Όπως – επίσης χαρακτηριστικά - αναφέρεται στην περίπτωση της RIS3 Κρήτης, «Η βασική αναπτυξιακή ανάγκη επικεντρώνεται στη δημιουργία προϋποθέσεων για την βέλτιστη αξιοποίηση των ερευνητικών αποτελεσμάτων, την προώθηση και εισαγωγή καινοτομιών σε εδραιωμένους και αναδυόμενους τομείς της Περιφέρειας. Επιδιώκεται η ενίσχυση ενδιάμεσων μηχανισμών μεταφοράς καινοτομίας και παροχής υποστήριξης προς τις επιχειρήσεις, η ανάπτυξη χρηματοδοτικών εργαλείων εξασφάλισης των απαραίτητων κεφαλαίων εκκίνησης, η ενίσχυση των επιχειρήσεων για την ανάληψη πρωτοβουλιών εστιασμένης E+T και η στοχευμένη κατάρτιση του ανθρώπινου δυναμικού».

Ως εκ τούτου, στόχος των παρεμβάσεων της ΓΓΕΤ είναι **«η διαμόρφωση ενός εθνικού πλαισίου E&K που θα συμβάλλει στην αύξηση της ανταγωνιστικότητας της εγχώριας τουριστικής βιομηχανίας, με ποιοτική αναβάθμιση και διεύρυνση των υπηρεσιών του τουριστικού τομέα και των υποδομών που υπάρχουν στη χώρα μας, μέσω της αξιοποίησης της έρευνας και καινοτομίας και της ενίσχυσης του τριγώνου της γνώσης, ώστε να αυξηθεί η καινοτόμος επιχειρηματικότητα που συνδέεται κυρίως με τα συμπλέγματα τουρισμού-πολιτισμού & τουρισμού-αγροδιατροφής, σε συνέργεια και συμπληρωματικότητα με τις Περιφέρειες, αλλά και να διαμορφωθεί ένα βιώσιμο μοντέλο τουριστικής ανάπτυξης, με σεβασμό στο περιβάλλον»**

B. Κύριες διαπιστώσεις από την 1^η συνάντηση Πλατφόρμας Τουρισμού της ΓΓΕΤ και ανταπόκριση των φορέων στο ερωτηματολόγιο της Πλατφόρμας:

- Σημαντική η «**προσφορά** υπηρεσιών για την ποιοτική αναβάθμιση του τουριστικού προϊόντος» από τα Ερευνητικά Κέντρα και τα Ακαδημαϊκά Ιδρύματα
- Ανάγκη ανάδειξης συνεργειών του τουρισμού με **κομβικούς τομείς** που η Ελλάδα έχει συγκριτικά πλεονεκτήματα (Πολιτισμός, Αγροδιατροφή, αλλά και Περιβάλλον, με βάση τη γεωμορφολογία της χώρας), οι οποίες κρίνεται σκόπιμο να ενισχυθούν σε ΕΘΝΙΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ
- Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στην ανάπτυξη **ειδικών και εναλλακτικών μορφών τουρισμού**, ειδικά ως προς την προστιθέμενη αξία / πολλαπλασιαστικό όφελος που προσδίδουν στις αλυσίδες αξίας τουρισμού, ιδιαίτερα με έμφαση σε περιφερειακή διάσταση παρεμβάσεων, ανά περίπτωση
- Οι **ΤΠΕ** αναγνωρίζονται ως κυρίαρχο «εργαλείο» για την **προώθηση / ενίσχυση ανταγωνιστικότητας** του κλάδου τουρισμού, την προώθηση της καινοτομικής επιχειρηματικότητας, τον εμπλουτισμό και τη διαφοροποίηση του τουριστικού προϊόντος / εμπειρίας, την ενεργή εμπλοκή και συμμετοχή του επισκέπτη στην προσφορά και προβολή των τουριστικών εμπειριών, αλλά και τη διασύνδεση των καινοτόμων στοιχείων στα συμπλέγματα πολιτισμού / αγροδιατροφής
- Ιδιαίτερη σημασία δίνεται στην σύνδεση του τουρισμού με την **μπλε οικονομία**, με έμφαση, π.χ.
 - ο *στη σύνδεση με την Ε&Κ στις θαλάσσιες μεταφορές / θαλάσσια οικοσυστήματα, για περιοχές της νησιωτικής Ελλάδας*
 - ο *σε ενθάρρυνση της Ε&Κ και προώθηση τεχνολογιών που συνδέονται με τις **ευφυείς πόλεις** (smart cities), που θα συμβάλλουν, ταυτόχρονα με τις λοιπές υποδομές, στην ενίσχυση του τουρισμού πόλεων, με ανατροφοδότησή των οικονομικών κλάδων της ενέργειας, των μεταφορών κλπ.*
- Απαραίτητη η **σταδιακή εδραίωσης εμπιστοσύνης** μεταξύ επιχειρήσεων και δημόσιων φορέων μέσω:
 - ο *Ενίσχυσης των διαδικασιών παραγωγής, συλλογής, ανάλυσης και διάχυσης Νέας Γνώσης για τον τουρισμό*
 - ο *Υποστήριξης θεματικών clusters – ενίσχυσης της Ε&Κ στην δικτύωση επιχειρήσεων γύρω από τα συμπλέγματα τουρισμού – πολιτισμού / τουρισμού – αγροδιατροφής → οικολογική και κοινωνική καινοτομία*
 - ο *Δράσεων ενθάρρυνσης της ζήτησης με α) θεσμικές παρεμβάσεις που θα επιτρέπουν τη διαμόρφωση επιδεικτικών καινοτόμων συμπράξεων για τον τουρισμό, αυξημένης εξωστρέφειας, β) δημιουργία πόλων προηγμένων υπηρεσιών Ε&Κ για τον τουρισμό (service innovation και «άνοιγμα» υποδομών Ε&Κ στον ιδιωτικό τομέα), γ) ανάδειξη «παραδείγματος» - Τουρισμός ως “living lab”*
 - ο *Συνεργατικών δράσεων τουριστικής προβολής με καινοτόμα χαρακτηριστικά, σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο - Λειτουργία και ανάπτυξη Οργανισμών Διαχείρισης και Μάρκετινγκ Τουριστικών προορισμών μέσω του μοντέλου ΣΔΙΤ (Σύμπραξη Δημόσιων & Ιδιωτικών Φορέων)*
- Ανάγκη “match – making” μεταξύ αναγκών περιφερειών – ιδιωτικού τομέα / προσφοράς ερευνητικών κέντρων - ακαδημαϊκού τομέα
- Ανάδειξη καλών πρακτικών ανά περιφέρεια, για ενίσχυση ειδικών μορφών τουρισμού, σύμφωνα με περιφερειακά RIS3
- Σύμφωνα και με την πρόταση του **IOBE** (βλ. Παράρτημα III) είναι απαραίτητη η ανάλυση της επίδρασης επενδύσεων σε Ε&Κ σε σχέση με τον τουρισμό (π.χ. προστιθέμενη αξία στις αλυσίδες αξίας, ακαθάριστο εθνικό προϊόν, απασχόληση). Ενδεικτικά στοιχεία έχουν δοθεί από τους προτείνοντες, είναι όμως σαφές ότι θα απαιτηθεί μια στοχευμένη δράση μελέτης ex-ante και post eval των παρεμβάσεων που θα προταθούν

- Επίσης, ο IOBE τονίζει ότι «θα πρέπει να υπάρξει μέριμνα ώστε οι προτεινόμενες δράσεις να αποτελέσουν την αφετηρία για δραστηριότητες, η βιωσιμότητα των οποίων θα στηρίζεται στα έσοδα που δημιουργούν, αντί της κρατικής ενίσχυσης. Προς την κατεύθυνση αυτή, θα ήταν θεμιτό η εκτέλεση των χρηματοδοτούμενων έργων να συνοδεύεται από την εκπόνηση **μελετών σκοπιμότητας**, ως προς το βαθμό που είναι εφικτή η λειτουργία των έργων μετά το πέρας της επιδοτούμενης περιόδου (*feasibility study*), όπως και αντίστοιχων **σχεδίων αξιοποίησης τους** (*exploitation plan*) κατά την περίοδο λειτουργίας».

Η ανάγκη επιλογής **προτεραιοτήτων** στον τομέα του τουρισμού, **στο πλαίσιο της εθνικής στρατηγικής RIS3**, πηγάζει από τρία κύρια δεδομένα:

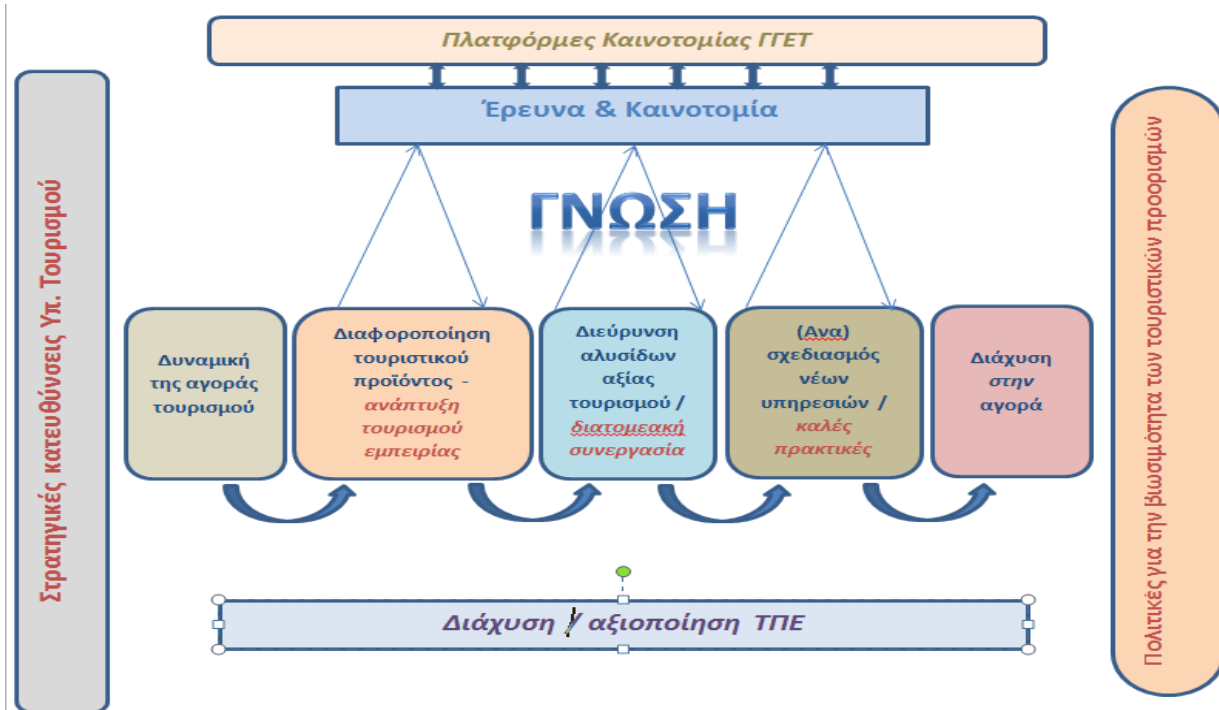
1. Την καίρια συμβολή του τομέα στο ΑΕΠ της χώρας (κατέχει το 3^ο μεγαλύτερο ποσοστό συμβολής στο ΑΕΠ της χώρας μας, μετά το εμπόριο και τον κατασκευαστικό κλάδο). Βάσει στοιχείων του Υπ. Τουρισμού η συνεισφορά του τουρισμού υπολογίζεται στο 16% περίπου της Ελληνικής Οικονομίας, με άμεση (6%) και έμμεση (8%) συνεισφορά στην Ακαθάριστη Προστιθέμενη Αξία σε ετήσια βάση.
2. Την προτεραιοποίηση του τουρισμού από όλες τις περιφέρειες στο πλαίσιο των περιφερειακών RIS3 (αναδεικνύοντας την *ανάγκη κομβικών παρεμβάσεων σε εθνική διάσταση*, ώστε να συνδέουν, ενισχύουν και ολοκληρώνουν τις επιμέρους περιφερειακές προσεγγίσεις)
3. Τις προβλέψεις-στόχους για τον ελληνικό τουρισμό, που κάνουν λόγο για 24 εκατ. τουρίστες και για τουριστικές εισπράξεις περί τα 20 δισ. το 2020, με αύξηση της μέσης δαπάνης ανά ταξίδι, συνολική συνεισφορά στο ΑΕΠ περί τα 45-48 δις Ευρώ και ~ 1 εκατ. θέσεις εργασίας, ταυτόχρονα με την ανάγκη διαμόρφωσης ενός νέου μοντέλου ανάπτυξης του κλάδου, με συστηματική εξωστρέφεια, επίτευξη οικονομικών κλίμακος, τεχνογνωσία και ανταγωνιστικότητα σε διεθνές επίπεδο, πυροδοτώντας την ανάπτυξη σε όλους τους άλλους κλάδους της οικονομίας

Η ΓΓΕΤ, στο πλαίσιο των αξόνων που εντοπίζονται στο «**Εθνικό Στρατηγικό Πλαίσιο για την Έρευνα και Καινοτομία 2014-2020**» που επεξεργάζεται, και ιδιαίτερα σε ότι αφορά δράσεις που συνδέονται με τον **Πυλώνα 1 «Ανάπτυξη βασισμένη στη γνώση και στην εξειδίκευση»**, της στρατηγικής του, που θα υλοποιηθεί μέσω του ΕΠΑΝΕΚ, θα προσδιορίσει ειδικότερες παρεμβάσεις για την υποστήριξη του τομέα τουρισμού.

Στην παρούσα φάση λαμβάνονται υπόψη, σε μεγάλο βαθμό τόσο η «προσφορά έρευνας» από τους ερευνητικούς φορείς όσο και οι απόψεις των φορέων άσκησης πολιτικής και των κοινωνικών εταίρων του τουρισμού, που αναγνωρίζουν πως ο τουρισμός αποτελεί οικονομική δραστηριότητα που μεγεθύνεται βάσει της ποιοτικής αναβάθμισης του ανθρώπινου κεφαλαίου και των φυσικών και πολιτιστικών πόρων της χώρας.

Δημιουργείται λοιπόν μια **δυναμική έλξης της ζήτησης για καινοτομία**, ως φαινόμενο σύζευξης με την αγορά τουρισμού, όπου ο τουρισμός αντιμετωπίζεται κυρίως ως «καταναλωτής» Ε & Κ. Η **λογική παρέμβασης** που παρουσιάζεται, επιχειρεί:

- να ενισχύσει την γνωσιακή & καινοτομική ικανότητα του Ε&Κ οικοσυστήματος και να διαμορφώσει ένα **περιβάλλον ανοιχτής καινοτομίας** για τον τουρισμό, με παράλληλη ενίσχυση των κατάλληλων διασυνδέσεων των επιχειρήσεων με τα Πανεπιστήμια και τα Ερευνητικά Κέντρα
- να διαμορφώσει ένα **περιβάλλον διαρκούς παρατήρησης και ανίχνευσης προτεραιοτήτων** (με στοχευμένο τομεακό ή διατομεακό προσανατολισμό), που θα διακρίνει και θα ενισχύει **συνέργειες** - και την ανάγκη έμφασης σε αντίστοιχα ερευνητικά πεδία – **με τις άλλες Πλατφόρμες Καινοτομίας της ΓΓΕΤ**
- να **ενεργοποιήσει τη ζήτηση για τεχνολογική καινοτομία** στην ίδια τη βιομηχανία του τουρισμού στην Ελλάδα, μέσω ενός διαφορετικού βηματισμού, που αναδεικνύει, δοκιμάζει και ανατροφοδοτεί τη διάδραση μεταξύ κρίκων της αλυσίδας αξίας του, συμβάλλοντας στη διαμόρφωση ενός ανταγωνιστικού τουριστικού προϊόντος, ως τουρισμό εμπειρίας και στην ενίσχυση της βιωσιμότητας των τουριστικών προορισμών
- να ισχυροποιήσει το ρόλο της έρευνας και καινοτομίας στην ανάλυση αναγκών και προοπτικών του τουρισμού, παράλληλα με την προώθηση του καταλυτικού ρόλου των ΤΠΕ

Τα συμπεράσματα της Πλατφόρμας Τουρισμού της ΓΓΕΤ καθώς και οι αντίστοιχες διεργασίες στις Περιφέρειες ανέδειξαν την ανάγκη **έμφασης σε διατομεακές συνέργειες**, εντοπίζοντας κρίσιμες - για τον τομέα τουρισμού - προτεραιότητες των λοιπών Πλατφορμών Καινοτομίας της ΓΓΕΤ, καθώς και στην **διάκριση εθνικής / περιφερειακής διάστασης της στρατηγικής**, ειδικότερα στην αντιμετώπιση των **ειδικών μορφών τουρισμού** (πέραν της αναβάθμισης του μαζικού τουρισμού), λαμβάνοντας υπόψη την ιδιαιτερότητα του περιφερειακού ανάγλυφου της χώρας και τις προτεραιότητες που τίθενται από τις Περιφέρειες για την ανάδειξη και αξιοποίηση των συγκριτικών τους πλεονεκτημάτων.

Ειδικότερα, αναδεικνύουν την ανάγκη να δοθεί **έμφαση σε συνέργειες του τουρισμού με τομείς όπου η χώρα διαθέτει ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα**, ώστε να διαμορφωθεί ένα **βιώσιμο και παραγωγικό μοντέλο με επίκεντρο τον τουρισμό εμπειρίας**, με παράλληλη **προώθηση ειδικών μορφών τουρισμού**. Συγκεκριμένα, αναδεικνύονται τα **συμπλέγματα**:

- ✓ **τουρισμού - πολιτισμού¹**,
- ✓ **τουρισμού - αγροδιατροφής**
- ✓ **τουρισμού - περιβάλλοντος**, δεδομένου ότι η διατήρηση και προστασία του περιβάλλοντος είναι αλληλένδετη με την βιώσιμη ανάπτυξη του τουρισμού.

Οι ραγδαίες αλλαγές που συντελούνται στον τομέα των Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών (ΤΠΕ) και ο τρόπος με τον οποίο ενσωματώνονται στις λειτουργίες του τουρισμού δύνανται να επιφέρουν σημαντικές αλλαγές τόσο στην παραγωγικότητα του τομέα, όσο και στον εκσυγχρονισμό των υπηρεσιών τουρισμού, με έμφαση στην επίτευξη των αναγκαίων συνεργειών των εμπλεκόμενων, πολυπληθών και ετερογενών παραγόντων, ώστε να προκύψει το τελικό τουριστικό προϊόν, ως προϊόν εμπειρίας.

Παράλληλα, αναπτύσσονται μη τεχνολογικές καινοτομίες οι οποίες σχετίζονται τόσο με την ανάπτυξη νέων επιχειρηματικών μοντέλων, τα οποία πολλές φορές διαρρηγνύουν τα συμβατικά όρια των κλάδων, όσο και με αλλαγές στη μορφή και στο περιεχόμενο των προσφερόμενων υπηρεσιών.

Επομένως αποτελεί **πρόκληση**, για την πολιτική έρευνας και καινοτομίας, η **αξιοποίηση** του **τριγώνου της γνώσης** (έρευνα, καινοτομία, εκπαίδευση) για την ανάπτυξη καινοτομιών που ενσωματώνουν νέες γνώσεις και τεχνολογικές εξελίξεις στα κομβικά συμπλέγματα του τουρισμού με τον πολιτισμό, την αγροδιατροφή και το περιβάλλον, με στόχο την ανόρθωση της ανταγωνιστικότητας της εγχώριας τουριστικής βιομηχανίας, τώνοντάς παράλληλα την πολυμορφία της και συμβάλλοντας στην περιφερειακή ανάπτυξη.

Επιγραμματικά, έχοντας ως αφετηρία το βασικό στόχο της εθνικής στρατηγικής - δηλαδή **την διαμόρφωση ενός νέου μοντέλου βιώσιμης τουριστικής ανάπτυξης με την τοποθέτηση της Ελλάδας ως προορισμό υψηλής ποιότητας** - η στρατηγική για τη έρευνα και την καινοτομία στον τομέα τουρισμού διαμορφώνεται σε **τρεις άξονες** (με παρεμβάσεις σε εθνικό επίπεδο, συμπληρωματικά με τις περιφερειακές παρεμβάσεις που θα καθοριστούν από τα περιφερειακά RIS3):

I. Διαφοροποίηση του τουριστικού προϊόντος - με κεντρικό πυλώνα την ανάπτυξη του τουρισμού εμπειρίας - με στόχο την **ενίσχυση της καινοτόμου επιχειρηματικότητας** και την **διεύρυνση αλυσίδων αξίας** που συνδέονται κυρίως με τα συμπλέγματα του τουρισμού με τον **πολιτισμό**, την **αγροδιατροφή** και το **περιβάλλον**, όπου η Ελλάδα έχει συγκριτικό πλεονέκτημα.

Η Ε&Κ θα συμβάλλει συντεταγμένα με παρεμβάσεις που θα αναδείξουν τη διαφοροποίηση του ελληνικού τουριστικού προϊόντος, συμβάλλοντας σε ποιοτική αναβάθμισή του, με παράλληλη αύξηση της παραγωγικότητας του φυσικού κεφαλαίου του τουρισμού και της ποιότητας των εργαζόμενων σε αυτόν, με **διεύρυνση της αλυσίδας αξίας** του τουρισμού σε καινοτόμους, βιώσιμους και εξωστρεφείς κλάδους δραστηριότητας. Με δεδομένο τον εντοπισμό προτεραιοτήτων σε **ειδικές μορφές τουρισμού** ανά περιφέρεια, βάσει των ανταγωνιστικών τους πλεονεκτημάτων, η έμφαση θα δοθεί, σε εθνικό επίπεδο, στην ανάπτυξη και διάχυση της γνώσης, των ικανοτήτων και των εργαλείων που θα εξυπηρετήσουν το σύνολο των περιφερειών, συμπληρωματικά προς τις περιφερειακές παρεμβάσεις

II. Αύξηση της ανταγωνιστικότητας και της ποιότητας των υπηρεσιών τουρισμού, με την αξιοποίηση των ΤΠΕ.

Ο αντίκτυπος της αξιοποίησης των ΤΠΕ στον τουρισμό είναι διττός.

- Καταρχήν, **μέσω των ΤΠΕ υποστηρίζεται ο εμπλουτισμός της ίδιας της τουριστικής εμπειρίας και αναδεικνύονται οι τουριστικοί πόροι**. Ο τουρισμός προσφέρεται για μια **ολιστική προσέγγιση παρεμβάσεων** από τον χώρο των ΤΠΕ (αποτελώντας ένα “living lab” για την ανάπτυξη καινοτόμων υπηρεσιών και προϊόντων). Με συντονισμένο τρόπο, με αξιοποίηση ερευνητικών αποτελεσμάτων και τεχνολογιών στον χώρο των ΤΠΕ⁴ και μέσα από τη διαδραστική σχέση με τον πολιτισμό, τα οικονομικά, τις κοινωνικές επιστήμες, την ενέργεια, τις επιστήμες υγείας, το περιβάλλον και την μελέτη της κλιματικής αλλαγής θα αναδειχθούν τα ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα του τουριστικού προϊόντος / τουριστικού προορισμού, με καταλύτη τις ΤΠΕ.
- Κατά δεύτερον, με την επιτάχυνση της διείδυσης ΤΠΕ στις τουριστικές επιχειρήσεις (*όπου σήμερα αναγνωρίζεται χαμηλό ποσοστό χρήσης / αξιοποίησης ΤΠΕ*) και την αξιοποίηση της καινοτομίας **ενισχύεται η ανταπόκριση και ο προσανατολισμός των υπηρεσιών τουρισμού στις σύγχρονες ανάγκες και τάσεις** (π.χ. προσωποποιημένο marketing, νέα εργαλεία πρόσβασης στο προϊόν, ιδιαίτερα από τη νέα γενιά τουριστών) και **διασφαλίζονται υψηλά επίπεδα ποιότητας και ανταγωνιστικότητας, με πρωτοποριακή διαφοροποίηση στις παρεχόμενες υπηρεσίες**, αναδεικνύοντας την ψηφιακή επιχειρηματικότητα ως ένα επιπρόσθετο ανταγωνιστικό πλεονέκτημα του κλάδου τουρισμού, προωθώντας, παράλληλα, τη διεθνή παρουσία και εξωστρέφεια της εγχώριας τουριστικής αγοράς.

⁴ Η συσχέτιση των προτεραιοτήτων ΤΠΕ με τον οικονομικό κλάδο τουρισμού, κατά προτεραιότητα, με βάση τα αποτελέσματα της διαβούλευσης της Πλατφόρμας ΤΠΕ της ΓΓΕΤ (βλ. Πλατφόρμα ΤΠΕ), αναδεικνύει την μεγάλη δυναμική αξιοποίησης των προτεραιοτήτων ΤΠΕ στον τομέα τουρισμού (π.χ. με πιλοτική εφαρμογή και αξιοποίηση τεχνολογιών και μοντέλων υπηρεσιών που αναπτύχθηκαν στο FP7, ειδικότερα στις περιοχές **internet of things, knowledge & content technologies, simulation, big data & open data technologies, smart, green & integrated transport technologies** κλπ.) αλλά και την αξία της περαιτέρω ενίσχυσης της ελληνικής συμμετοχής στους ερευνητικούς αυτούς τομείς.

Ως εκ τούτου, η συστηματική αξιοποίηση και ενίσχυση της τεχνολογικής καινοτομίας στις ΤΠΕ αποτελεί στρατηγική επιλογή και στοίχημα για την αύξηση της ανταγωνιστικότητας και την ανάδειξη της ποιότητας υπηρεσιών του ελληνικού τουρισμού.

III. Διερεύνηση προοπτικών επέκτασης σε νέες αγορές και εξασφάλιση βιώσιμων συνθηκών για την ανάπτυξη των τουριστικών πόρων της χώρας.

Δεδομένων των ευμετάβλητων συνθηκών στο διεθνές επίπεδο, που επηρεάζουν τον ευάλωτο αλλά και δυναμικό τομέα του τουρισμού, είναι σκόπιμη η συμβολή καινοτόμων μεθόδων και η αξιοποίηση ερευνητικών δράσεων και δικτύων - σε ευρωπαϊκό και διεθνές πλαίσιο - αφενός για την κατανόηση τάσεων, αναγκών και κινδύνων, και αφετέρου για τον εντοπισμό κύριων δυνητικών αγορών και μεθόδων με τις οποίες το ελληνικό τουριστικό προϊόν μπορεί να τοποθετηθεί στις διεθνείς αγορές.

Επίσης, είναι κρίσιμο, για την βιωσιμότητα του τουριστικού μοντέλου που επιδιώκεται να εδραιωθεί, να υπάρχει συνεχής παρακολούθηση και μελέτη της αμφίδρομης σχέσης της τουριστικής δραστηριότητας και των παραγόντων βιωσιμότητας των πολιτιστικών και φυσικών πόρων της χώρας. Δεδομένου ότι ο τουρισμός διεισδύει στο ευρύτερο περιβάλλον ανάπτυξης της χώρας, τόσο σε εθνικό, όσο και σε περιφερειακό επίπεδο και συνδέεται με όλους τους οικονομικούς κλάδους, είναι κρίσιμη η συμβολή της έρευνας και καινοτομίας σε τομείς όπως η εκτίμηση των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής στον κλάδο τουρισμού, θέματα ενεργειακής επάρκειας και προσβασιμότητας τουριστικών προορισμών (όπου παρατηρείται μεγάλη εποχικότητα), θέματα ασφάλειας / ενημέρωση πολιτών με βάση συστήματα διαχείρισης φυσικών καταστροφών, αποτίμηση περιβαλλοντικών παρεμβάσεων των τουριστικών υποδομών, ανίχνευση αναγκών σε νέες ειδικότητες / μίγματος απασχόλησης για την εξυπηρέτηση ειδικών μορφών τουρισμού και την αντιμετώπιση των επιπτώσεων των αντίστοιχων παρεμβάσεων σε εθνικό επίπεδο, αλλά και στις τοπικές κοινωνίες.

Γ. Προτεραιότητες στον τομέα του τουρισμού

Οι παραπάνω **στρατηγικοί άξονες** εξειδικεύονται σε **προτεραιότητες**, ως ακολούθως:

1. Διαφοροποίηση του τουριστικού προϊόντος, με κεντρικό πυλώνα την ανάπτυξη του τουρισμού εμπειρίας

1.1. Ανάπτυξη νέας γνώσης και ενίσχυση ικανοτήτων (capacity building) σε θέματα τουρισμού

Προτεραιότητες που αναδεικνύονται για τον τουρισμό	Διασύνδεση με άλλες πλατφόρμες / Προϋποθέσεις (ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΑ)
<p>Ενίσχυση της διεπιστημονικής έρευνας με στόχο την διεύρυνση της γνωσιακής βάσης για την ενίσχυση των συμπλεγμάτων τουρισμού – πολιτισμού / τουρισμού – αγροδιατροφής και τουρισμού – περιβάλλοντος</p> <p><i>Στόχος η ανάδειξη καινοτομίας στην διαλειτουργικότητα τοπικών συστημάτων / διαμοιρασμό & αξιοποίηση της γνώσης</i></p>	<p>Πλατφόρμες ΤΠΕ / Αγροδιατροφή / Περιβάλλον / Υγεία - Φάρμακα</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Διασύνδεση ψηφιακών αποθετηρίων για τα επιμέρους συμπλέγματα & ανάδειξη εθνικών / περιφερειακών κόμβων για υπηρεσίες καινοτομίας στα συγκεκριμένα συμπλέγματα (π.χ. one-stop-shop για την απόκτηση εξειδικευμένης γνώσης για τον τουρισμό, με περιφερειακή διάσταση) ○ Ανταλλαγή γνώσης μεταξύ ακαδημαϊκών, ερευνητικών φορέων & επιχειρήσεων ○ Ανάπτυξη εργαλείων για την εξυπηρέτηση εξειδικευμένων αναγκών των παραπάνω συμπλεγμάτων
<p>Ενίσχυση της διεπιστημονικής γνώσης, μέσω εστιασμένων δραστηριοτήτων έρευνας, για την ανάδειξη της συμβολής κομβικών τεχνολογιών στα παραπάνω συμπλέγματα, με συναφείς δράσεις στο επίπεδο των αντίστοιχων πλατφορμών καινοτομίας της ΓΓΕΤ</p> <p><i>Στόχος η παραγωγή σχετικών δεικτών για την ανάδειξη της διαφοροποίησης του τουριστικού προϊόντος, με βάση τα παραπάνω συμπλέγματα</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> ○ Διαμόρφωση δικτύων αριστείας για την έρευνα και την ενίσχυση της καινοτομίας σε α) βιοενεργά συστατικά / τεχνολογίες για την παραγωγή τροφίμων που μπορούν να μετασχηματίσουν το τοπίο διατροφής / γαστρονομίας, συμβάλλοντας στην εξέλιξη του τουρισμού, β) περιβάλλοντα διάχυτης νοημοσύνης για εξατομικευση υπηρεσιών στον τομέα τουρισμού – πολιτισμού, γ) έρευνα και προστασία βιοποικιλότητας και συμβολή της στον θαλάσσιο τουρισμό
<p>Ενίσχυση της διεπιστημονικής έρευνας με στόχο την διεύρυνση της γνωσιακής βάσης για την ενίσχυση των ειδικών μορφών τουρισμού</p>	<ul style="list-style-type: none"> ○ Ενίσχυση δικτύωσης φορέων έρευνας για συνεργατική έρευνα και υποστήριξη υπηρεσιών καινοτομίας για ειδικές μορφές τουρισμού - νέα εργαλεία (π.χ. δικτύωση Ε.Κ. για την υποστήριξη του συνεδριακού τουρισμού)

<p>Ενίσχυση της έρευνας σε επιλεγμένες επιστημονικές περιοχές (π.χ. ανθρωπιστικές επιστήμες / κλασσικές σπουδές / λογοτεχνία / κλασσικές τέχνες, ιστορία), με στόχο την συμβολή τους στον πολιτιστικό τουρισμό</p>	<p>Αξιοποίηση / ενίσχυση των προτεραιοτήτων της Πλατφόρμας ΤΠΕ</p> <ul style="list-style-type: none"> ο Μελέτες αποτίμησης και πλάνο αξιοποίησης έργων έρευνας και καινοτομίας στον τομέα των ανθρωπιστικών επιστημών, με στόχο τη συμβολή τους στον πολιτιστικό τουρισμό
--	---

1.2. Ανάδειξη νέων υπηρεσιών / δραστηριοτήτων τουριστικής εμπειρίας & διεύρυνση της αλυσίδας αξίας του τουρισμού, με έμφαση σε δράσεις ενίσχυσης / αξιοποίησης E&K, όπως:

<p>Προτεραιότητες που αναδεικνύονται στο τουρισμό</p>	<p>Διασύνδεση με άλλες πλατφόρμες / Προϋποθέσεις (ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΑ)</p>
<p>Ενίσχυση καινοτόμων μεθόδων και προώθηση συνεργατικού σχεδιασμού νέων μορφών τουρισμού και περιεχομένου εμπειρίας, όπως οι σχηματισμοί <i>living labs</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> ο Προώθηση του σχεδιασμού νέων υπηρεσιών με τον πιλοτικό σχηματισμό <i>living labs</i> και μεταφορά της τεχνογνωσίας σε περιφερειακό επίπεδο (ή / και αντίστροφα) σε συνδυασμό με δράσεις σχεδιασμού υπηρεσιών και νέων μορφών τουρισμού στις Περιφέρειες
<p>Ενίσχυση της συνεργατικής έρευνας και της πρόσβασης των επιχειρήσεων σε ερευνητικές υποδομές σχετικές με τον τουρισμό (π.χ. humanities, agrofood, marine ecosystems κλπ.), για την ενίσχυση ειδικών μορφών τουρισμού</p>	<p>Όλες οι Πλατφόρμες Καινοτομίας</p> <ul style="list-style-type: none"> ο Πιλοτικές S&T υποδομές/ <i>Science Parks</i> σχετικά με τον τουρισμό
<p>Έρευνα για το σχεδιασμό νέων ειδικών μορφών Τουρισμού σε συνδυασμό με έρευνες για την ανάπτυξη ήπιων δραστηριοτήτων τουρισμού και αναψυχής όπως ο αγροτουρισμός και ο οικοτουρισμός σε περιοχές Natura</p>	<ul style="list-style-type: none"> ο Πράσινες εφαρμογές σε τουριστικές ΜΜΕ για μείωση οικολογικού αποτυπώματος λαμβάνοντας υπόψη τις αρχές του <i>green innovation / eco-innovation</i>
<p>Ενίσχυση καινοτομίας για την προσαρμογή και εφαρμογή βιώσιμων τρόπων μετακίνησης, με στόχο την ανάδειξη της προσβασιμότητας σε τουριστικές περιοχές και τουριστικές υποδομές όπου στοχεύουν πιο συγκεκριμένα ειδικές μορφές τουρισμού,</p> <p>Παράλληλος στόχος: η αναβάθμιση της εικόνας τους (π.χ. city breaks, θαλάσσιος τουρισμός, ιαματικός / ιατρικός τουρισμός)</p>	<p>Πλατφόρμα μεταφορών</p> <p>Εφαρμογή καινοτόμων δράσεων στον τομέα των μεταφορών, ώστε να υποστηριχθούν νέες τεχνολογίες (π.χ. με αξιοποίηση τεχνολογικής καινοτομίας που απορρέει από τις “<i>smart, green and integrated transport technologies</i>”) και η εφαρμογή βιώσιμων τρόπων μετακίνησης σε τουριστικές περιοχές και υποδομές, αλλά και να ενισχυθεί η συνεργασία μεταξύ φορέων του τουρισμού και των μεταφορών</p>

<p>Ανάδειξη της καινοτομίας στην διασύνδεση της τουριστικής εμπειρίας με τον πολιτισμό, με ενίσχυση συναφών δραστηριοτήτων όπως η συντήρηση πολιτισμικού αποθέματος (μνημεία, εικονογραφία κλπ.) / δημιουργική βιομηχανία)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ○ Ενσωμάτωση κοινών προτύπων και εναρμονισμό με δράσεις πιστοποίησης τουριστικών προϊόντων ○ Ανταλλαγή γνώσης, εκπαίδευση / κατάρτιση
<p>Ανάπτυξη καινοτόμων πρακτικών για την διασύνδεση της αρχαίας ελληνικής φιλοσοφίας με την τουριστική εμπειρία / τουριστικό προορισμό</p>	<p>Πλατφόρμα ΤΠΕ</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Ενσωμάτωση της ανάδειξης της αρχαίας ελληνικής σκέψης στις επισκέψεις αρχαιολογικών χώρων, οργάνωση φιλοσοφικών σεμιναρίων και φιλοσοφικών συνεδρίων
<p>Ανάπτυξη, ανάδειξη και διάχυση καινοτομιών για τη διασύνδεση του τουριστικού προϊόντος με τις θαλάσσιες μεταφορές / θαλάσσια οικοσυστήματα / καθώς και τεχνολογιών που συνδέονται με τις ευφυείς πόλεις (smart cities) για την ενίσχυση του τουρισμού πόλεων</p>	<p>Πλατφόρμες Περιβάλλοντος, Μεταφορών, ΤΠΕ, Ενέργεια</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Σύνδεση του τουρισμού με την μπλε οικονομία, green innovation ○ Ανατροφοδότηση των συμπερασμάτων στους οικονομικούς κλάδους της ενέργειας & των μεταφορών ○ Ολοκληρωμένες παρεμβάσεις σχετικά με τις υπηρεσίες θαλάσσιου τουρισμού και διασύνδεση με κοινωνικές προκλήσεις (περιλ. εντοπισμός, διάσωση σκαφών)
<p>Ενίσχυση της καινοτομίας στην ανάδειξη της τουριστικής εμπειρίας, με διασύνδεση της ιστορικής τεκμηρίωσης με τα συμπλέγματα τουρισμού - πολιτισμού / τουρισμού - περιβάλλοντος και τουρισμού αγροδιατροφής</p>	<p>Πλατφόρμα ΤΠΕ</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Προϋπόθεση αποτελεί η πιο σαφής διατύπωση αναγκών από την επιχειρηματική κοινότητα ανά τουριστική υπηρεσία και η αποτίμηση / αξιοποίηση υπαρχόντων γνωσιακών πόρων και υποδομών
<p>Ενίσχυση καινοτόμων μεθόδων και πρακτικών για την διασύνδεση της Αρχαιολογικής Έρευνας με τον πολιτιστικό τουρισμό (σύνδεση με επισκέψιμες ανασκαφές ως τύπο πολιτιστικού τουρισμού)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ○ Ενσωμάτωση κοινών προτύπων και εναρμονισμό με δράσεις πιστοποίησης τουριστικών υπηρεσιών ○ Ανταλλαγή γνώσης, εκπαίδευση / κατάρτιση

1.3. Ενίσχυση της διατομεακής συνεργασίας για την απόκτηση τεχνογνωσίας με στόχο την προώθηση του ελληνικού brand στον τουρισμό εμπειρίας (π.χ. με υποστήριξη δράσεων E&K περιφερειακών clusters που θα διαμορφωθούν, με διαπεριφερειακό ενδιαφέρον, με προτεραιότητα στα συμπλέγματα τουρισμού – πολιτισμού και τουρισμού – αγροβιοδιατροφής, και παράλληλη ενίσχυση της ελληνικής συμμετοχής σε ευρωπαϊκές / διεθνείς συστάδες καινοτομίας)

1.4. Ενίσχυση καινοτομίας για την στήριξη πιλοτικών E&K υποδομών που διασυνδέουν και αναδεικνύουν – σε διαπεριφερειακό επίπεδο - **καλές πρακτικές** στην ανάπτυξη ειδικών μορφών τουρισμού (π.χ. ενίσχυση διαπεριφερειακών συνεργασιών, δράσεις διάχυσης - από την «περιφέρεια βάσης» της καλής πρακτικής σε άλλες περιφέρειες και τουριστικούς προορισμούς – και διάδοσης καλών πρακτικών, με στόχο την αποφυγή πολλαπλής χρηματοδότησης της πιλοτικής εφαρμογής καινοτομικών παρεμβάσεων)

Τα παραπάνω μπορούν να επιτευχθούν με συστηματική **διασύνδεση** του **τριγώνου της γνώσης** στην **ανάδειξη του τουριστικού προορισμού** και την **ευρύτερη τουριστική προβολή** καθώς και την **αξιοποίηση συνεργατικών σχημάτων** (π.χ. μέσω SBIR, SBTT, clusters), *με έμφαση:*

- Στην **ενίσχυση** της Ε&Κ και **αξιοποίησης ερευνητικών αποτελεσμάτων** από τουριστικές επιχειρήσεις, με στόχο την ανάδειξη του ανταγωνιστικού πλεονεκτήματος της τουριστικής υπηρεσίας, κυρίως μέσα από τα συμπλέγματα «**τουρισμού - πολιτισμού**», «**τουρισμού - περιβάλλοντος**» και «**τουρισμού - αγροδιατροφής**», όπου εντοπίζεται ενδιαφέρον σε **εθνικό επίπεδο** και τα οποία συνδέονται με την **στρατηγική προβολή του ελληνικού brand**
 - Στην **ενίσχυση της ποιότητας του τουριστικού περιεχομένου** (π.χ. με υπηρεσίες ιστορικής τεκμηρίωσης, διασύνδεσης με σύγχρονα τεκμηριωτικά και γλωσσικά εργαλεία)
 - Στην **πρόσβαση** των επιχειρήσεων σε ανοικτές **υποδομές δεδομένων** και **ερευνητικές υποδομές εθνικής εμβέλειας**, που επηρεάζουν τα παραπάνω συμπλέγματα καθώς και υποστήριξη πιλοτικών υποδομών, σε περιφερειακό, κυρίως, επίπεδο (π.χ. καταδυτικός / θαλάσσιος & ιατρικός τουρισμός)
- 2. Αύξηση της ανταγωνιστικότητας και της ποιότητας των υπηρεσιών τουρισμού, με την αξιοποίηση των ΤΠΕ**

2.1. Ανάπτυξη εφαρμογών ΤΠΕ για τον εμπλουτισμό της εμπειρίας / ανάδειξη των τουριστικών πόρων⁵

Προτεραιότητες που αναδεικνύονται (ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΑ)
Ενίσχυση τεχνολογικής καινοτομίας στην μουσειακή απεικόνιση, τεχνικές αφήγησης (π.χ. story telling), σοβαρών παιχνιδιών για την υποστήριξη της καινοτόμας παρουσίασης εκθεμάτων / γεγονότων σε χώρους πολιτισμού
Ενίσχυση της ενσωμάτωσης τεχνολογιών επαυξημένης πραγματικότητας / εφαρμογών διάχυτης νοημοσύνης, στον πολιτιστικό τουρισμό καθώς και σε προϊόντα εμπειρίας (π.χ. ιστιοπλοϊκή περιήγηση, κατάδυση) των ειδικών μορφών τουρισμού
Ενίσχυση τεχνολογίας Gamification για εξατομικευμένες ξεναγήσεις, εκπαίδευση, μάρκετινγκ και συμμετοχή του επισκέπτη στην αλυσίδα της τουριστικής εμπειρίας
Ανάπτυξη καινοτομιών (π.χ. SOLOMO applications) για προσωποποιημένες υπηρεσίες (π.χ. πολιτιστικές διαδρομές / οικοτουρισμός / αειφόρος ιστιοπλοϊκή περιήγηση) οποίες εξατομικεύουν τις προτάσεις τουριστικού ενδιαφέροντος, τόσο ανάλογα με το προφίλ του επισκέπτη όσο και με το χώρο και χρόνο - Ενίσχυση καινοτομίας για τη διασύνδεση πολιτιστικού περιεχομένου με τουριστική και γεωγραφική πληροφορία
Αξιοποίηση ερευνητικών αποτελεσμάτων στο τομέα των ΤΠΕ και ενίσχυση καινοτομίας για την ανάπτυξη χρηστο-κεντρικού (user-centric) περιβάλλοντος, για την καλύτερη αξιοποίηση του συσχετισμού της ψηφιακής πολιτιστικής κληρονομιάς και του πολιτιστικού τουρισμού

⁵ Όλες οι προτεραιότητες που παρατίθενται συνδέονται με τις προτεραιότητες της Πλατφόρμας ΤΠΕ, αλλά και με αξιοποίηση / διείσδυση ΤΠΕ στον τομέα τουρισμού, εν γένει. Με βάση την ιδιαίτερη έμφαση που δίνεται στην βελτίωση των ικανοτήτων των επιχειρήσεων που αναπτύσσουν σχετικές εφαρμογές και την συνεχή βελτίωση των προϊόντων και υπηρεσιών τους ώστε να είναι ανταγωνιστικά και μοναδικά στη διεθνή αγορά, προβλέπεται η ενεργοποίηση προγραμμάτων καινοτόμων προμηθειών - τύπου *Small Business Innovation Research (SBIR) and Small Business Technology Transfer (STTR)* – για την ανάπτυξη και εμπορευματοποίηση νέων τεχνολογιών και προϊόντων σχετικών με τον τουρισμό (π.χ. με πιλοτική εφαρμογή τεχνολογιών και μοντέλων υπηρεσιών που αναπτύχθηκαν στο FP7). Βλ. *SME Instruments*

Ενίσχυση της καινοτομίας στην δημιουργία Mash ups (με αξιοποίηση ψηφιακού υλικού που υπάρχει σε πολυάριθμα portals, συνθέτοντας την πληροφορία για την δημιουργία νέων υπηρεσιών προστιθέμενης αξίας)

Ενίσχυση καινοτόμων εφαρμογών για την ανάδειξη νέων υπηρεσιών τουριστικού περιεχομένου (π.χ. διασύνδεση τουριστικών προορισμών με στοιχεία ιστορικής τεκμηρίωσης, χρήση εφαρμογών σύγχρονων γλωσσικών εργαλείων κλπ.)

Mobile apps – portal innovations - ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΑ ΑΝΑΦΕΡΟΝΤΑΙ:

- Ενίσχυση καινοτομίας για την εμφάνιση ψηφιακών χαρτών και τεχνικών εικονικής πραγματικότητας επιτυγχάνοντας τρισδιάστατες απεικονίσεις και ξεναγήσεις σε προορισμούς και μνημεία, εξατομικευμένη παρουσίαση του τουριστικού προορισμού
- Ενίσχυση ψηφιακών υπηρεσιών και εφαρμογών προβολής της πολιτιστικής κληρονομιάς, συστημάτων πλοήγησης / σχεδιασμού μεταφορών με χρήση πολλαπλών μέσων / διαχείρισης δρομολογίων σε τουριστικές περιοχές κλπ.)
- Ενίσχυση ψηφιακών υπηρεσιών και εφαρμογών για την ιχνηλασιμότητα τοπικών προϊόντων
- Ενίσχυση ψηφιακών υπηρεσιών και εφαρμογών για την προβολή της ταυτότητας προϊόντων και γαστρονομίας και διασύνδεσή της με ιστορική τεκμηρίωση για τους συναφείς τουριστικούς προορισμούς
- Ενίσχυση ψηφιακών υπηρεσιών και εφαρμογών προβολής της πολιτιστικής κληρονομιάς, συστημάτων πλοήγησης / σχεδιασμού μεταφορών με χρήση πολλαπλών μέσων / διαχείρισης δρομολογίων σε τουριστικές περιοχές κλπ.)
- Ανάπτυξη εφαρμογής, πχ τύπου "TaxiBeat", για δέσμευση και κράτηση θέσεων στις μαρίνες
- Ανάπτυξη εφαρμογής για αποτύπωση της ελληνικής ιστορίας & μυθολογίας σε χάρτες
- Ανάπτυξη εφαρμογής για την αποτύπωση των παραδοσιακών οικισμών σε χάρτες
- Ανάπτυξη εφαρμογής για τα τοπικά αγροτικά προϊόντα κατά περιοχή και οι προμηθευτές τους
- Αποτύπωση Προσβάσιμων Υποδομών και Προορισμών και Ανάπτυξη σχετικής εφαρμογής για ΑΜΕΑ
- Ενίσχυση καινοτομίας για την χρήση γεωχωρικών δεδομένων & location based services για τον διαμοιρασμό περιεχομένου ανάλογα με την τοποθεσία του χρήστη
- Ενίσχυση καινοτομίας σε portals ειδικών μορφών τουρισμού / θεματικού τουρισμού με στοχευμένα recommendation systems

Ενίσχυση καινοτομίας για ανάπτυξη εφαρμογών που αξιοποιούν ανοικτά δεδομένα (Open data) για την παροχή υπηρεσιών προστιθέμενης αξίας σε σχέση με τους τουριστικούς προορισμούς (π.χ. χρήση ανοικτών δημόσιων δεδομένων για την ενημέρωση επικινδυνότητας δρόμων / περιοχών / ιδιαίτερων καιρικών συνθηκών / γειτνίαση με χώρους εκδηλώσεων κλπ.)

Ενίσχυση της καινοτομίας σε εργαλεία & μεθοδολογίες για το σχεδιασμό και υλοποίηση εκπαιδευτικών διαδραστικών εφαρμογών για χώρους πολιτισμού, με στόχο την μείωση του κόστους ανάπτυξης και με ανάδειξη μεθόδων επαναχρησιμοποίησης του περιεχομένου

Αξιοποίηση τεχνολογικών εφαρμογών για τη διαχείριση και μέτρηση της βιώσιμης ανάπτυξης τουριστικών προορισμών

2.2. Αξιοποίηση της καινοτομίας στις ΤΠΕ για την αύξηση της παραγωγικότητας στον τουρισμό

Προτεραιότητες που αναδεικνύονται

Ενίσχυση καινοτομίας για την ανάπτυξη εργαλείων και υπηρεσιών ΤΠΕ για την βελτίωση της παραγωγικότητας και της ποιότητας τουριστικών υπηρεσιών, όπως τα συστήματα διαχείρισης τουριστικών προορισμών

Ενίσχυση καινοτομίας σε SoLoMo εφαρμογές για την ενίσχυση προσωποποιημένου marketing για τον τουρισμό
Ενίσχυση έρευνας και καινοτομίας για την χρήση big data analytics σε υπηρεσίες προσωποποιημένου μάρκετινγκ και targeted distribution, και η επακόλουθη προώθηση καινοτόμων συστημάτων εξατομικευμένων πληροφοριών και υπηρεσιών για τη διαχείριση πελατών / τουριστών
Ενίσχυση καινοτομίας σε πληροφοριακά συστήματα συνεργασίας ανάμεσα στους εμπλεκόμενους φορείς, έτσι ώστε να παρέχονται εστιασμένες τουριστικές υπηρεσίες ως προς τις δραστηριότητες, την ξενάγηση, την εστίαση και τη φιλοξενία
Ενίσχυση καινοτομίας για την εφαρμογή διαλειτουργικότητας μεταξύ διαφορετικών πλατφορμών B2B και την υποστήριξη των ΜΜΕ στον ευρύτερο τουριστικό κλάδο (περιλαμβάνοντας αεροπορικές εταιρείες, ξενοδοχεία, εστιατόρια, αλλά ταυτόχρονα φεστιβάλ, αθλητικές και άλλες εκδηλώσεις, hobbies, etc.)
Ανάπτυξη ψηφιακών υπηρεσιών πληροφόρησης για την βελτίωση της προσβασιμότητας σε τουριστικές υπηρεσίες / προϊόντα για τουρίστες - άτομα με ειδικές ανάγκες, κινητικά κ.α. προβλήματα
Ενίσχυση καινοτομίας σε ψηφιακά εργαλεία που θα αναπτυχθούν για την παρακολούθηση και αποτίμηση δεικτών επισκεψιμότητας για τον καλύτερο σχεδιασμό ενός βιώσιμου τουρισμού

Για την καλύτερη στόχευση της παραπάνω προτεραιότητας, είναι κρίσιμη η ενίσχυση της ελληνικής συμμετοχής σε ανταγωνιστικά προγράμματα ΤΠΕ σχετικά με τον τομέα τουρισμού, παράλληλα με συμπληρωματικά μέτρα για τη στρατηγική αξιοποίηση αποτελεσμάτων και υποδομών Ε&Τ, καθώς και **επιδεικτικών έργων μεγάλης κλίμακας**, για την ενίσχυση της επιχειρηματικότητας στον τομέα αυτό, με βάση και τις προτεραιότητες που αναδεικνύονται από την Πλατφόρμα ΤΠΕ της ΓΓΕΤ.

Σημειώνεται ότι **η τουριστική βιομηχανία εξαρτάται ολοένα και περισσότερο από την πληροφορία** και αποτελεί σταδιακά «βιομηχανία βασισμένη στην γνώση / πληροφορία», ιδιαίτερα στηριζόμενη στις ΤΠΕ (Τεχνολογίες Πληροφορικής & Επικοινωνιών). Ως αποτέλεσμα, **η αγορά του ηλεκτρονικού τουρισμού (eTourism) συνεχίζει να αυξάνεται και αντιπροσωπεύει ήδη ένα σημαντικό μέρος της παγκόσμιας αγοράς τουρισμού, μετρώντας, στην Ευρώπη, περί το 36% των συνολικών πωλήσεων στην βιομηχανία του ταξιδιού.**

Ο τουρισμός προσφέρεται για μια **ολιστική προσέγγιση παρεμβάσεων** από τον χώρο των ΤΠΕ (αποτελώντας ένα “living lab” για την ανάπτυξη καινοτόμων υπηρεσιών και προϊόντων). Με συντονισμένο τρόπο, με αξιοποίηση ερευνητικών αποτελεσμάτων και τεχνολογιών στον χώρο των ΤΠΕ και μέσα από τη διαδραστική σχέση με τον πολιτισμό, τα οικονομικά, τις κοινωνικές επιστήμες, την ενέργεια, τις επιστήμες υγείας, το περιβάλλον και την μελέτη της κλιματικής αλλαγής, η ψηφιακή επιχειρηματικότητα στον κλάδο τουρισμού στη χώρα μας μπορεί να αναδειχθεί σε ανταγωνιστικό πλεονέκτημα, και να τονιστεί η εξωστρέφειά της. Με την ενίσχυση της καινοτομίας και επιχειρηματικότητας στον πολύ δυναμικό κλάδο ΤΠΕ στην Ελλάδα, θα αναχαιτιστεί παράλληλα το brain drain ικανότατων ανθρώπινων πόρων. Επίσης, προτείνεται η δημιουργία καινοτόμων υποδομών και εργαλείων για την παρακολούθηση του τουρισμού στην Ελλάδα (εν είδει «tourism observatory»), συμβάλλοντας στην βιώσιμη ανάπτυξη των τουριστικών προορισμών, αλλά και ειδικών μορφών τουρισμού, καθώς και της προσβασιμότητας. **Κανένας σχεδιασμός δεν είναι αποτελεσματικός αν δεν βασίζεται σε επικαιροποιημένα και «έξυπνα» στοιχεία.**

Οι παρεμβάσεις που θα προταθούν, θα αναφέρονται τόσο στον Θεματικό Στόχο 1 όσο και στους Θεματικούς Στόχους 2 και 3 (ΣΕΣ) και θα υποστηρίξουν συντεταγμένα **υπηρεσίες προς τις τουριστικές επιχειρήσεις και τον τουρίστα, υπηρεσίες προβολής του τουριστικού προϊόντος, διαχείρισης προορισμού** και υπηρεσίας, καθώς και τη διασύνδεση με ένα εθνικό σύστημα **διαχείρισης κρίσεων** (δεδομένου ότι ο τουρισμός επηρεάζεται από ποικίλους παράγοντες όπως οι φυσικές καταστροφές, η διακοπή ρεύματος, η οικονομική κρίση κλπ).

3. Διερεύνηση προοπτικών επέκτασης σε νέες αγορές και εξασφάλιση βιώσιμων συνθηκών για την ανάπτυξη των τουριστικών πόρων της χώρας

Προτεραιότητες που αναδεικνύονται (Ενδεικτικά)
Ενίσχυση της συνεργατικής έρευνας (ΑΕΙ, ΕΚ) για την οικονομία του τουρισμού (εξέταση θεμάτων τουριστικής ζήτησης και προσφοράς μέσα και από τη λεπτομερή παράθεση και ανάλυση σχετικών στατιστικών στοιχείων, ανάλυση διεθνών τάσεων, νέων προϊόντων, επιχειρηματικών μοντέλων) – <i>διασύνδεση με Πλατφόρμα ΤΠΕ – αξιοποίηση τεχνικών για big data – social networks analysis</i>
Ενίσχυση της συνεργατικής έρευνας για την μελέτη & αξιολόγηση κινδύνων θεμάτων ασφάλειας που προκύπτουν σε σχέση με τον τουρισμό (<i>διασύνδεση με Πλατφόρμα ΤΠΕ</i> - ενίσχυση διαλειτουργικότητας συστημάτων διαχείρισης προορισμού με εθνικό σύστημα διαχείρισης κρίσεων (δεδομένου ότι ο τουρισμός επηρεάζεται από ποικίλους παράγοντες όπως οι φυσικές καταστροφές, επιπτώσεις από διακοπές ρεύματος κλπ)
Μελέτες εκτίμησης των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής σε βασικές παραμέτρους που αφορούν στον τουρισμό (π.χ. λειτουργικά κόστη υποδομών και επιχειρήσεων του τουρισμού, κόστος μεταφοράς από / προς Ελλάδα ως αποτέλεσμα της Εμπορίας Δικαιωμάτων Εκπομπών – Σχέση με γειτονικές χώρες εκτός ΕΕ, ελκυστικότητα τουριστικών προορισμών στην Ελλάδα)
Ανάπτυξη καινοτόμων εργαλείων για τον σχεδιασμό της τουριστικής ανάπτυξης / δόμησης με βάση γεωχωρικά δεδομένα
Έρευνα / Συστηματική μελέτη των παραγόντων που επηρεάζουν στρατηγικά τον τουρισμό (ιοί, μόλυνση υδάτινων πόρων, και ανάπτυξη μεθόδων πρόληψης και προστασίας του περιβάλλοντος και των φυσικών πόρων που αποτελούν το κύριο κεφάλαιο για τον ελληνικό τουρισμό - με προτεραιότητα στο θαλάσσιο περιβάλλον) με στόχο την επιχειρησιακή ετοιμότητα των φορέων πρόληψης – <i>διασύνδεση με Πλατφόρμα Περιβάλλοντος - βλ. πρόταση ΝΟΑ για Παρατηρητήριο θεμάτων περιβάλλοντος και τουριστικής ανταγωνιστικότητας / περιβαλλοντική προστασία φυσικών πόρων</i>
Ενίσχυση της έρευνας / καινοτόμων μεθόδων για την ανάδειξη των κατάλληλων μοντέλων τουριστικής ανάπτυξης / μίγματος βιωσιμότητας τουριστικών προορισμών και επιχειρήσεων / επαγγελματικό προσανατολισμό / μίγμα απασχόλησης (με υποστήριξη από μελέτες διερεύνησης νέων ειδικοτήτων για την υποστήριξη του εξειδικευμένου ανθρώπινου δυναμικού στον τουρισμό - με έμφαση στις ειδικές μορφές τουρισμού)
Ενίσχυση Ε&Κ για την λειτουργία του Παρατηρητηρίου Τουρισμού και την διασύνδεσή του με τους Δορυφόρους Λογαριασμούς, για την επιστημονική αποτύπωση των προβλημάτων του κλάδου και την ανάπτυξη εργαλείων μέτρησης και αποδοτικότητας του τουριστικού προϊόντος
Μελέτες για την αντιμετώπιση της εποχικότητας του τουρισμού αλλά και την αντιμετώπιση της υψηλής συγκέντρωσης της τουριστικής προσέλευσης σε συγκεκριμένες περιοχές της ελληνικής επικράτειας, με συγκριτική ανάλυση στοιχείων που σχετίζονται και με τις ειδικές μορφές τουρισμού που προωθούνται σε περιφέρειες της χώρας
Διατομεακές μελέτες σχετικά με το Ειδικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης για τις Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας (περιλαμβάνει ρυθμίσεις σχετικά με την ανάπτυξη των μη ορυκτών πηγών ενέργειας όπως η αιολική, η ηλιακή, η ενέργεια των κυμάτων, η παλιρροϊκή, η βιομάζα κ.ά. καθώς αυτές συνιστούν πηγές ενέργειας φιλικές προς το περιβάλλον και αποτελούν μοχλό βιώσιμης ανάπτυξης για τον τουρισμό, αλλά και για το σύνολο της ελληνικής οικονομίας

Σημείωση για τον πολιτιστικό τουρισμό

Στον χώρο του πολιτιστικού τουρισμού υπάρχουν οι μεγαλύτερες δυνατότητες άμεσης αξιοποίησης του εγχώριου «δυναμικού» για τον τουρισμό. Για παράδειγμα, ο IOBE, στην ευρύτερη περιοχή του πολιτιστικού τουρισμού – *ως ευρύτερη περιοχή* που μπορεί να αναβαθμιστεί με δράσεις Έρευνας και Τεχνολογίας - προτείνει παρεμβάσεις υποδομών σε σχέση με σημαντικά μνημεία για την υποστήριξη του πολιτιστικού τουρισμού, όπως:

- 1. Ψηφιοποίηση υλικού που σχετίζεται με την πολιτιστική κληρονομιά της Ελλάδας*
- 2. Διαμόρφωση περιβάλλοντα αρχαιολογικού χώρου Ακροπόλεως με την εγκατάσταση σύγχρονων μέσων τεχνολογίας για τη ξενάγηση των επισκεπτών*
- 3. Διαμόρφωση εκθεσιακού χώρου στο υπόγειο τμήμα του Νέου Μουσείου της Ακρόπολης με την εγκατάσταση σύγχρονων μέσων τεχνολογίας για τη ξενάγηση των επισκεπτών*
- 4. Δημιουργία Μουσείου Δημοκρατίας με την εγκατάσταση σύγχρονων μέσων τεχνολογίας για τη ξενάγηση των επισκεπτών*
- 5. Δημιουργία χώρου επισκεπτών (Visitor Center) και ανάπλαση περιοχής στον Μαραθώνα με την εγκατάσταση σύγχρονων μέσων τεχνολογίας για αναπαράσταση των ιστορικών γεγονότων με των οποίων συσχετίζεται ο χώρος και*
- 6. Ανάπλαση της Αρχαίας Αγοράς και εγκατάσταση ψηφιακών μέσων για την περιήγηση των επισκεπτών*
- 7. Έργα αναβάθμισης στην περιοχής Ακαδημία Πλάτωνος με τη δημιουργία Κέντρου Κλασικών Σπουδών*

<p>Σε όλες τις περιπτώσεις παρατηρείται η ανάγκη εγκατάστασης σύγχρονων μέσων τεχνολογίας / ψηφιακών μέσων για τη ξενάγηση & περιήγηση των επισκεπτών, ή /και η εγκατάσταση σύγχρονων μέσων τεχνολογίας για αναπαράσταση των ιστορικών γεγονότων με τα οποία συσχετίζεται ο χώρος.</p>
--

Ειδικά σε ό,τι αφορά στην ψηφιοποίηση / αξιοποίηση ψηφιακού περιεχομένου σε σχέση με τον τουρισμό, στο πλαίσιο έργων της Ψηφιακής Σύγκλισης, αλλά και μέσω ερευνητικών προγραμμάτων / FP7, Interreg κ.α. έχει ψηφιοποιηθεί σημαντικό, πολιτιστικό, κυρίως, περιεχόμενο. Στόχος τώρα είναι η διάθεσή του και επέκτασή του με τέτοιο τρόπο, ώστε να προαχθεί η επιχειρηματικότητα και να μην σπαταληθούν πόροι για επικαλυπτόμενες ενέργειες.

Για τον λόγο αυτό, είναι ενδεδειγμένη η άμεση συνεργασία της ΓΓΕΤ με την ΓΠΤΤ (βλ. Ψηφιακή Σύγκλιση) και Υπ. Πολιτισμού:

- Για την ανάδειξη και αξιοποίηση των τεχνολογιών που συγχρηματοδοτούνται από την Ε.Ε (ανταγωνιστικά προγράμματα) και το ΕΣΠΑ
- Για τη διάκριση δράσεων / δεικτών μεταξύ ΘΣ1 / ΘΣ2 / ΘΣ3, ειδικά σε ό,τι αφορά σε δράσεις ενίσχυσης συμπράξεων σε εθνικό επίπεδο (βλ. προηγούμενη αναφορά σε εργαλεία τύπου SME instruments) καθώς και σε περιφερειακό επίπεδο – π.χ. για την ανάπτυξη πιλοτικών υποδομών ειδικών μορφών τουρισμού
- Για την ανάπτυξη clusters στο σύμπλεγμα τουρισμού – πολιτισμού (καθώς και δικτύων για την αξιοποίηση της έρευνας στην κοινωνική καινοτομία γύρω από τον τουρισμό – αντιμετώπιση των νέων προκλήσεων – προώθηση μοντέλων υιοθέτησης καινοτομιών), σε συνδυασμό με παράλληλες δράσεις της Κοινωνίας των Πολιτών